

Õiguskantsler

Priit Pikamäe
Riigikohus
kantselei@riigikohus.ee

Teie 03.11.2016 nr 3-3-8-1-228-16

Meie 30.11.2016 nr 9-2/161345/1604914

Arvamus haldusasjas nr 3-3-1-48-16
Kohalike maksude seaduse § 10 lõike 4 vastavus põhiseadusele

Austatud Riigikohtu esimees

Palusite Riigikohtu halduskolleegiumi 27.10.2016 määrusega üldkogule lahendamiseks antud haldusasjas nr [3-3-1-48-16](#) avaldada arvamust, kas [kohalike maksude seaduse](#) (KoMS) § 10 lõige 4 on [põhiseadusega](#) kooskõlas.

Leian, et KoMS § 10 lõige 4 on põhiseaduspärane. Seaduses ette nähtud kohaliku maksu määra kehtestamine on kohaliku elu küsimus. Reklaamimaksu määra ülempiiri või määra kehtestamise aluseks olevate kriteeriumide seaduses sätestamine pole mõjusel ja samas kohaliku omavalitsuse põhiseaduslikke garantiisid arvestaval moel võimalik.

Kohaliku omavalitsuse üksustel (KOVü) on kohaliku elu küsimustes avar otsustusruum. Reklaamimaksuga reguleeritakse kohaliku elu küsimusi, sest lisaks fiskaalsele eesmärgile on reklaamimaks vahend, millega KOVü saab reguleerida kohaliku avaliku ruumi erahuvides kasutamist ja ilmet.

Seadusandja peab põhiseaduse kohaselt andma KOVü-dele võimaluse kehtestada kohalikke makse. KOVü-de enesekorraldusõigusesse võib sekkuda üksnes juhul, kui see on vajalik ja põhjendatud. Erinevates KOVü-des kehtivatele maksudele ühtse ülemmäära sätestamine ei aita põhiõiguseid oluliselt paremini kaitsta, vaid võib takistada omavalitsusüksuseid reklaamimaksu abil kohalike küsimuste reguleerimisel.

Kohalike maksude kehtestamisega riivatakse küll põhiõiguseid (ettevõtlusvabadus, omandipõhiõigus, väljendusvabadus, üldine tegevusvabadus), kuid ka KOVü-l on kohustus kohalike maksude kehtestamisel arvestada põhiseadusest tulenevate nõuetega. Ülemäärase põhiõiguse riive korral rakendub põhiseaduslikkuse järelevalve menetlus.

Teatan, et ei soovi asja arutamist suulises menetluses.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

I Normi asjassepuutuvus

Vaidlusalune norm on asja lahendamisel asjassepuutuv. Nõustun Riigikohtu 27.10.2016 halduskollegiumi määruse punktis 12 väljendatud seisukohaga, et kohalike maksude seaduse § 10 lõike 4 põhiseaduspärasusest oleneb, kas JCDecaux Eesti OÜ, Clear Channel Estonia OÜ ja Neste Eesti AS taotlus aastail 2011-2014 tasutud reklaamimaksu tagastamiseks tuleb rahuldada või mitte.

II Normi põhiseaduspärasus

Kohalike maksude seadusereservatsioon

1. Põhiseaduse järgi on KOVü nii kohaliku elu küsimuste kui talle pandud riigielu küsimuste korraldamisel seotud seaduslikkuse põhimõttega. KOVü isiku põhiõigusi riivaval tegevusel peab alati olema seaduslik alus. Vähem intensiivsete põhiõiguste piirangute kehtestamine täpse, selge ja piirangu intensiivsusega vastavuses oleva volitusnormi alusel on kooskõlas PS sätte ja mõttega.¹

2. Kohalike maksude ja koormiste puhul on seadusereservatsioon sätestatud eraldi PS § 157 lõikes 2. PS § 157 lõike 2 järgi on kohalikul omavalitsusel õigus seaduse alusel kehtestada ja koguda makse ning panna peale koormisi. Lisaks seadusereservatsiooni põhimõttele väljendab PS § 157 lg 2 ka KOV finantsgaranti osaks olevat õigust kehtestada kohalikke makse - KOV maksuautonoomiat. PS § 157 lg 2 paneb riigile kohustuse anda KOVü-dele võimalus seaduse piires maksude kehtestamiseks.

3. Kohtuasjas on tõstatatud küsimus sellest, kas ja mil määral laieneb kohalikele maksudele PS § 113. Leian, et PS § 113 kohalikele maksudele ei kohaldu.

4. PS § 113 näeb ette, et riiklikud maksud, koormised, lõivud, trahvid ja sundkindlustuse maksed sätestab seadus. Riiklikud maksud koos teiste riigi kehtestatavate kohustustega on reguleeritud põhiseaduse 8. peatükis koos riigieelarve jt riigi rahandust puudutavate küsimustega. Kohalike maksude ja koormiste kehtestamist puudutav säte asub PS 14. peatükis, mis reguleerib kohaliku omavalitsuse, sh kohaliku omavalitsuse eelarve, küsimusi.

5. PS § 113 ja PS § 157 lõike 2 sõnastusest ning sätete asukohast põhiseaduse eri peatükkides järeldub, et põhiseaduses on järjekindlalt riiklike ja kohalike makse eristatud. Riiklike ja kohalike maksude kehtestamise pädevust ja seadusereservatsiooni nõuet tuleb vastavalt sisustada erinevalt ning seejuures tuleb kohalike maksude puhul arvestada KOV enesekorraldusõigusest ja finantsgarantiist tulenevaid erisusi.

6. Kohalike maksude kehtestamisel ei saa KOVü volikogu taandada täidesaatva riigivõimu organiga samaväärsesse rolli.² KOVü volikogu on kohaliku omavalitsuse valijaskonna poolt kohaliku elu küsimusi (sh kohalike makse) otsustama legitimeeritud organ, millel on riigivõimust eraldiseisev legitimatsioon. Kohaliku elanikkonna legitimatsiooniga esindusorgani pädevusele kohaliku iseloomuga küsimustes ei ole õige kohaldada samu nõudeid, mis on

¹ RKÜKo 03.12.2007, [3-3-1-41-06](#), p. 27 ja p. 22.

² Küll aga on PS § 113 kohaldatav olukorras, kus KOVü võtab tasu talle seadusega või halduslepinguga antud riiklike ülesannete täitmisel. Nt piiriületamise järjekorra ootetasude kaasus, RKPJKo 08.06.2010, [3-4-1-1-10](#).

kujundatud täidesaatva riigivõimu (Vabariigi Valitsuse, ministrite) pädevuse kohta seoses riiklike maksudega jt avalik-õiguslike rahaliste kohustustega.³

7. Kohalik maks on KOVü volikogu määrusega kehtestatud maks, mille maksmise kohustus ei saa tekkida vahetult seaduse toimetel (nagu riiklik maks). KOVü pädevust kohalike maksude kehtestamisel ei saa seega sisustada lähtuvalt riiklike maksude kohta kujundatud kohtupraktikast, mille järgi on keelatud täitevvõimule delegeerida otsustusõigust maksukohustuse elementide osas ja millest tulenevalt peab seaduses olema sätestatud maksumäär või vähemalt maksu alam- ja ülemmäär.⁴

8. Riigikohus on tõlgendanud PS § 113 avaralt eesmärgiga tagada isikute õiguste parem kaitse olukorras, kus avalik-õiguslik rahaline kohustus, mida põhiseadus otseselt ei nimeta, oli kehtestatud seadusliku aluseta.⁵ PS § 113 laiendavaks tõlgendamiseks kohalikke makse hõlmavalt puudub vajadus, sest PS § 157 lg 2 näeb kohalike maksude puhul ette selge seadusereservatsiooni.

9. KOVü volikogu pädevus otsustada konkreetse kohaliku kogukonna elu küsimusi, sh kehtestada seaduses sätestatud kohalikke makse, lähtub volikogule kohalikel valimistel antud mandaadist. KOVü tegutseb oma pädevuse piires iseseisvalt ning üldriiklikest huvidest erinevates, kohalikes huvides. Kohaliku omavalitsuse üks keskseid ideid on võimalus täita kohaliku iseloomuga ülesandeid kodanikulähedaselt ja paindlikult ning hinnata konkreetseid olukordi elulähedasemalt ja seega õiglasemalt (detsentralisatsiooni põhimõte).⁶ Ka subsidiaarsuse põhimõtte järgi tuleb ülesandeid eelistatavalt täita kohalikul tasandil, välja arvatud kui ülesande suurus ja olemus nõuavad tsentraalset lähenemist.⁷ Tsentraalne reguleerimine võib olla vajalik ka õigusliku ühtsuse ja efektiivse halduse huvides. Tasakaal riikliku reguleerimise ning KOVü otsustusruumi jäetavate küsimuste vahel tuleb leida konkreetse probleemi või ülesande põhiselt.⁸

10. PS § 157 lg 2 ei ütle, millises ulatuses tuleb kohalikke makse reguleerida seaduse ja millises ulatuses KOVü määruse tasandil. Selleks tuleb ühelt poolt arvesse võtta kohaliku omavalitsuse enesekorraldusõigust ja finantsgarantiid ning teiselt poolt seda, mil määral on vaja seadusega tagada isikute põhiõiguseid ja –vabadusi ning reguleerida muid olulisi asjaolusid. See, mil määral on vajalik kohalikke makse seadusega reguleerida, sõltub ka võimalikest pädevuskonfliktidest KOVü-de vahel, samuti KOVü ja riigi vahel (nt riikliku ja kohaliku maksu maksuobjekti kattumine).

11. KOV enesekorraldusõiguse (PS § 154) järgi on KOVü-l õigus ilma spetsiaalse volitusega otsustada ja korraldada kõiki kohaliku elu küsimusi. Siiski ei ole KOVü-del kohalike maksude „avastamise“ õigust. PS § 157 lõikes 2 sätestatust tulenevalt saab KOV kehtestada vaid selliseid kohalikke makse, mille kehtestamise võimalus on seadusega ette nähtud. Kohaliku maksu

³ KOVü-de määruste legaalsust saab õigustada ka A-T Kliimanni käsitlesega, mille järgi autonoomsete ühikute määrused (statuudid), sealhulgas ka kohalike omavalitsuste maksumäärused, asetsevad seaduste suhtes ühisel tasandil, mistõttu ei ole nende *praeter legem* iseloom vastuolus õigusriigis aktsepteeritud legaalsuse põhimõttega. Kliimann, A-T. Administratiivakti teooria. Tartu, 1932, lk 184.

⁴ RKPJKo 23.03.1998, [3-4-1-2-98](#), RKPJKo 17.06.1998, [3-4-1-5-98](#), RKPJKo 26.11.2007, [3-4-1-18-07](#).

⁵ RKPJKo 22.12.2000, [3-4-1-10-00](#).

⁶ Olle, V. Kohaliku omavalitsuse õigus 2014, lk 164.

⁷ Olle, V. Kohaliku omavalitsuse õigus 2014, lk 172.

⁸ Olle, V. Kohaliku omavalitsuse õigus 2014, lk 165. Õigusalasest kirjanduses on rõhutatud ka seda, et kohalikelt omavalitsustelt ei või ülesannet võõrandada üksnes seetõttu, et nad ülesannet riigiasutustega võrreldes vähem efektiivselt täidavad, vaid üksnes siis, kui omavalitsuse üksused pole suutelised ülesande efektiivselt täitmiseks.

kehtestamiseks on vajalik küll seaduslik alus, kuid teisalt on KOVü-del ulatuslik otsustusruum, kas ja milliseid kohalike maksude seaduses sätestatud makse kehtestada. Kehtiv kohalike maksude seadus jätab KOVü-de otsustuspädevusse ka selle, millises ulatuses kohalikke makse kehtestada. Ühegi kohaliku maksu liigi puhul ei ole hetkel maksumääradele piiranguid seatud.⁹

12. Õigus kehtestada kohalikke makse on osa KOV finantsgarantiist.¹⁰ PS § 157 lg 2 paneb seadusandjale kohustuse reguleerida seadusega KOVü-de võimalusi kohalike maksude iseseisvaks kehtestamiseks ja kogumiseks. Kohustus tagada, et osa KOVü-de tulust laekuks KOV kehtestatavatest maksudest ja lõivudest tuleneb ka [Euroopa kohaliku omavalitsuse harta \(EKOH\)](#) artikli 9 lõikest 3.

13. Maksude kehtestamise ja kogumise pädevus kui iseseisvalt eelarve tuluallika üle otsustamise ja vastutamise õigus on tihedalt seotud eelarve kehtestamise pädevusega. KOV õigus kehtestada kohalikke makse on oluline, sest mida suurem on omavalitsuse pädevus maksumäärade kehtestamisel ja mida enam saab KOVü oma eelarve tulude üle otsustada ning vastutada, seda aktiivsem on KOVü sisuliste ülesannete täitmisel.¹¹ Eestis on KOVü-del kohalike maksude kehtestamise ja oma tulubaasi mõjutamise võimalus äärmiselt väike, kohalike maksude osatähtsus KOVü-de tuludes on peaaegu olematu.¹²

14. Kohalike maksude kehtestamise ja kogumise õigust, samuti õigust konkretiseerida mõne riikliku maksu määra (nt maamaks), võib käsitleda kui KOV maksuautonoomiat. Seejuures on tegemist piiratud autonoomiaga.¹³ KOVü saab kehtestada üksnes riigi poolt seadusega lubatud kohalikke makse ning peab kohalike maksude kehtestamisel arvestama nii kohalike maksude seaduse kui ka teiste seaduste nõuetega.¹⁴

15. KOV maksuautonoomiat võib piirata juhul, kui see on põhjendatud legitiimse eesmärgiga (nt vajadusega tagada põhiõiguseid) ja piirang on proportsionaalne. Ebavajalikud või ülemäärased piirangud rikuvad KOV enesekorraldusõigust. Ka õiguslalases kirjanduses on leitud, et seadused

⁹ Seaduses sätestatud ülemäär oli nt kohalikul tulumaksul (kuni 2 %), mille kehtestamise võimalus kaotati alates 01.01.2000 ja müügitulul (kuni 1 %), mis kaotati alates 01.01.2012. Vt [Kohalike maksude seaduse algteksti](#) § 7 lg 4 ja § 8 lg 3.

¹⁰ Olle, V jt. [Põhiseaduse kommentaarid § 157 lg 2](#) juurde, p.2.1.

¹¹ Ulst, E. Jaansoo, K. [Keskkvalitsuse ja kohaliku omavalitsuse fiskaalpoliitika arengusuunad](#). Vt ka http://www.oecd.org/ctp/federalism/fiscal-decentralisation-database.htm#A_1.

¹² KOVü-de finantseerimine baseerub praegu suuresti riigi rahaeraldistel. Eesti KOV-de tulustruktuur 2011. aastal oli järgmine: piiranguteta KOVü-de kehtestatavad maksud - 0,5 (kohalikud maksud), piiratud ulatuses maksumäärade kehtestamise õigusega tulud (maamaks) - 9,8, keskkvalitsuse poolt KOVü-dele jagatavad summad - 89,7 (kokku 100). Vt OECD uuringud kohalike omavalitsuste maksuautonoomia/fiskaalse detsentraliseerimise kohta eri riikides. [A taxonomy of tax autonomy; Tax autonomy indicators](#) [Table 1: 1995 / 2002 / 2005 /2008 and 2011], kättesaadav veebilehel http://www.oecd.org/ctp/federalism/fiscal-decentralisation-database.htm#A_1.

¹³ KOV autonoomiat maksude kehtestamisel on mõnes riigis peetud sedavõrd oluliseks, et KOV õigus kehtestada maksumäärade või maksumääradeid on reguleeritud konstitutsioonis. Vt [Saksa põhiseaduse](#) art 28 lg 2 ls 3 (Die Gewährleistung der Selbstverwaltung umfaßt auch die Grundlagen der finanziellen Eigenverantwortung; zu diesen gehört eine den Gemeinden mit Hebesatzrecht zustehende wirtschaftskraftbezogene Steuerquelle) ja art 106 lg 6 ls 2 (Den Gemeinden ist das Recht einzuräumen, die Hebesätze der Grundsteuer und Gewerbesteuer im Rahmen der Gesetze festzusetzen). Teisalt ei tähenda konstitutsioonist tulenev maksumäärade kehtestamise õigus, et riigil ei oleks lubatud vajadusel sekkuda ning kehtestada proportsionaalseid KOV enesekorraldusõiguse ja fiskaalautonoomia piiranguid. Vt nt Saksa konstitutsioonikohtu 27.10.2010 otsus, kättesaadav veebilehel http://www.bverfg.de/entscheidungen/rs20100127_2bvr218504.html.

¹⁴ Nt kohaliku reklaami- ja reklaamimaksu määruste vastuvõtmisel peab KOVü jälgima, et ta ei läheks vastuollu riikliku alkoholi- või ravimireklaami regulatsiooniga.

võivad kehtestada üldiseid piiranguid kohaliku omavalitsuse maksustamisvolitusele, kuid need ei tohi takistada poliitilise vastutuse efektiivset funktsioneerimist kohalikul tasandil.¹⁵

16. Põhiseadus ei nõua kohalikele maksudele tingimata ülemmäära kehtestamist. Maksumäära piiramine võib aga olla vajalik näiteks selleks, et vältida riikliku maksu ja kohaliku maksuobjekti kattumisest tulenevat topeltmaksustamist¹⁶ või eproportsionaalselt suurt maksukoormust.¹⁷ Eesmärk võib olla ka KOVü-dele maksutulu tagamine.¹⁸

Reklaamimaksule seaduses ülemmäära sätestamata jätmine

17. Reklaamimaks on kohalik maks, mille kehtestamisel ei pruugi peamiseks eesmärgiks olla tulu saamine.¹⁹ Reklaamimaks võib olla suunatud ka avaliku ruumi korrastamisele.²⁰ Reklaamimaksu määr ja diferentseeritud määrad olenevad KOVü vajadustest ning eelistustest kohaliku avaliku ruumi kujundamisel ja/või reklaamimaksust fiskaaltulu taotlemisel. Ehkki reklaamimaksu eest saab vastuhüve, ei ole tegemist lõivu või teenustasuga.

18. Arvestades KOVü-de vahelisi suuri erinevusi (mis säilivad ka pärast võimalikku haldusterritoriaalset reformi) ei aitaks reklaamimaksule seadusega ülemmäära seadmine reklaamimaksu proportsionaalsust oluliselt paremini tagada. Suuremate linnade (Tallinn, Tartu, Pärnu) kehtestatud reklaamimaksu määrasid on diferentseeritud erinevalt, lähtudes reklaami sisust (nt lahja alkohol, kiirlaen), asukohast (nt kesklinn, muud piirkonnad) või paigaldamise viisist (nt reklaam haagisel). Diferentseeritud määr on enamasti sätestatud standardmaksumäära kordajana (nt viiekordne, kahekordne määr). Eelnevat arvestades oleks reklaamimaksule ühtset mõtestatud ülemmäära seada keeruline, kui mitte võimatu. On ka oht, et väiksemad KOVü-d tõlgendavad suuremate linnade vajadustest lähtuvat ülikõrget ülemmäära ekslikult soovituslikuna. Kokkuvõttes ei ole seaduses ülemmäära sätestamine vajalik ega põhjendatud, vaid võib pigem takistada kohalike küsimuste reguleerimist.

19. Ei saa eeldada, et seadusandja saab ülemmäära sätestamise kaudu paremini tagada reklaamimaksu proportsionaalsuse kui KOVü, kellel on reklaamimaksu määra kehtestamisel võimalik arvestada kohalike olude ja vajadustega ning kaaluda maksu kehtestamisel vastandlikke huve (ettevõtja huvi oma kaupu ja teenuseid reklaamida vs liikleja või tarbija kaitsmine teatud liiki või ülemäärase ja intensiivse reklaami eest, miljöö, linnakujunduse ja eelarvega seotud kaalutlused).

¹⁵ Olle, V. Kohaliku omavalitsuse õigus, 2014, lk. 204. Autor viitab EKOH selgitavale raportile (alaviide 138).

¹⁶ Vt nt mootorsõidukimaks vs raskeveokimaks. Osades riikides on kohalikel omavalitsustel õigus lisada riiklikult kehtivale tulumaksule täiendav maksumäär, mis peab jääma seadusega etteantud piiridesse. Ka Eestis on kehtinud kohalik tulumaks, riiklikule maksumäärale võis KOVü lisada kuni 2 %.

¹⁷Nt aastail 2010-2011 oli õiguskantsleri menetluses paadimaksuga seotud avaldus. Avaldajal oli 3000 kroonine paat, millelt oleks Tallinna Linnavolikogu määruse järgi tulnud aastas maksu tasuda 4000 krooni. Maksumäär oli 500 krooni poole meetri kohta. Maksukohustuse suurus ei olenenud väikelaeva väärtusest. Paadimaksu kehtestamise võimalus kaotati alates 01.01.2012. Vt [Teabenõue](#) Rahandusministeeriumile ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, III osa ja Rahandusministeeriumi [vastust](#) teabenõudele.

¹⁸Nt Saksa konstitutsioonikohus on pidanud lubatavaks KOV-de poolt kehtestatava ettevõtlusmaksu (Gewerbsteuer) määrale miinimummäära sätestamist, et takistada kohalikke maksuoaase ning maksu tasumisest hoidumist (ettevõtted registreeriti omavalitsustes, kus maksumäär oli väga madal või 0). Vt http://www.bverfg.de/entscheidungen/rs20100127_2bvr218504.html.

¹⁹ Nt. [Pärnu linna 2016. a eelarve seletuskirja](#) järgi on 2016.aastal kavandatud reklaamimaksust laekuma 120 000 eurot.

²⁰ Lehis, L. Maksuõigus, 2012, lk.380.

20. Ebamõistlikult kõrgete standardmäärade kehtestamist takistab oht jääda ilma maksutulust. Kui reklaamimaks on liiga kõrge, loobub ettevõtja reklaami paigaldamisest ning reklaam liigub alternatiivsesse kanalisse (nt ajalehed, internet). Kui KOVü eesmärgiks on mõnes piirkonnas või mõnda liiki reklaami avaldamist tugevalt piirata, võib ta seda teha ka vastavale reklaamile kõrge maksumäära kehtestamise teel, ehkki KOVü-l on võimalik välireklaamile piiranguid seada ka [reklaamiseaduse](#) § 13 lõike 1 alusel.

21. Eelnevast tulenevalt puudub reklaamimaksu määrale piirangute seadmiseks vajadus. Seda seisukohta ei väära ka kaebajate väited, et *“põhiseadusest tulenev seadusliku aluse nõue ei ole kohaliku elu küsimus, vaid riigielu küsimus. Nõue, et omandiõiguse piiranguid võib seada üksnes formaalse seadusega või seaduses sisalduva volitusnormi alusel, on suunatud sellele, et omandiõiguse piirangute seadmisel arvestataks kogu riigi territooriumil ühesuguste piirangutega. Kui omandiõiguse kaitse oleks riigi erinevates piirkondades ebahühtlaselt tagatud, oleks see võrdse kohtlemise ja ühetaolisuse põhimõttega vastuolus.”* (Riigikohtu halduskolleegiumi määruse p.7).

22. Iseenesest annavadki PS § 157 lõige 2 ning kohalike maksude seadus KOVü-le õiguse kehtestada omandipõhiõiguse piiranguid st seaduslik alus kohalike maksude kehtestamiseks on olemas. Kui aga lugeda igasugune põhiõiguse piirang riigielu küsimuseks, mis vajab riiklikul tasandil maksimaalsel määral ühtlustamist, muutuks KOV enesekorraldusõigus ja maksuautonoomia äärmiselt piiratuks ja on oht, et ka sisutihjaks. Kohalike maksude kehtestamisega riivatakse küll põhiõiguseid (ettevõtlusvabadus, omandipõhiõigus, väljendusvabadus, üldine tegevusvabadus), kuid ka KOVü-l on kohustus kohalike maksude kehtestamisel arvestada põhiseadusest tulenevate nõuetega. Kui KOV volikogu rikub määrust kehtestades Põhiseadust, algatab õiguskantsler isiku avalduse alusel või omal initsiatiivil põhiseaduslikkuse järelevalve menetluse. Õigusi rikkuvad haldusaktid on võimalik vaidlustada halduskohtus.

23. Vähem intensiivseid põhiõiguste piiranguid võib kehtestada täpse, selge ja piirangu intensiivsusega vastavuses oleva volitusnormi alusel.²¹ Reklaamimaksuga kaasnev õiguste riive ei ole sedavõrd intensiivne, et nõuaks KOVü-de kehtestatavatele maksumääradele piirangu seadmist ja ülempiiri seadmine ei aitaks põhiõiguseid oluliselt paremini tagada. Reklaamimaksuga kaasnev põhiõiguste riive on väheintensiivne ka käsilolevas kohtuasjas. Pärnus kehtiva reklaamimaksu määrad ei ole kõrged (reklaamimaksu määr ühe ruutmeetri reklaampinna eest on 11,50 eurot kuus, vrdl Tallinnas on maksumäär ühe ruutmeetri reklaampinna eest 0,45 eurot kalendripäevas, so ca 13,50 eurot kuus).

24. Kohalike maksude kehtestamisega kaasneb paratamatult Eestis eri ulatusega omandiõiguse piirangute kehtestamine. Kohalike maksude määradest tingitud erinevused tekitavad Eestis välireklaami avaldavale ettevõtjale mõningal määral täiendavat halduskoormust. Teisalt ei aitaks KoMS-s reklaamimaksule ülemmäära kehtestamine kaasa eri KOVü-des kehtivate reklaamimaksu määrade erinevusest tingitud halduskoormuse leevendamisele. Ka ülemmäära sätestamise korral säilib KOVü-de õigus kehtestada erinevaid maksumäärasid.

25. Leian, et KOV volikogu õigus kujundada avalikku ruumi lähtuvalt kohaliku kogukonna eelistustest on kaalukam eelkirjeldatud väheintensiivsest ettevõtlusvabaduse riivist.

²¹ RKÜKo 03.12.2007, [3-3-1-41-06](#), p. 22 ja p.27.

26. Kokkuvõtvalt leian, et reklaamimaksu määrale ülemmäära kehtestamata jätmine ei ole põhiseadusega vastuolus. Reklaamimaksule ülemmäära sätestamine ei ole põhjendatud ega vajalik. KoMS § 10 lg 4 on põhiseaduspärane.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristi Lahesoo 693 8409
Kristi.Lahesoo@oiguskantsler.ee